

OCENA STANU SANITARNEGO ORAZ SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA POWIATU ŁAŃCUCKIEGO W ROKU 2023

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Łańcucie

ul. Mickiewicza 6

37-100 Łańcut

Tel: 17 225 00 70, fax. 17 225 00 72

<https://www.gov.pl/web/psse-lancut>

e-mail: psse.lancut@sanepid.gov.pl

Spis treści:

1. Wstęp
2. Informacje ogólne o Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łąncucie
3. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.
4. Stan sanitarny podmiotów leczniczych.
5. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.
6. Jakość wody przeznaczonej do spożycia.
7. Stan sanitarny obiektów żywnościowo – żywieniowych.
8. Warunki sanitarne w szkołach i w innych placówkach oświatowo – wychowawczych.
9. Warunki sanitarno – higieniczne w środowisku pracy
10. Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.
11. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia. |
12. Podsumowanie

Przedstawiam Państwu Ocenę stanu sanitarnego oraz sytuację epidemiologiczną powiatu łańcuckiego w 2023 rok, przygotowaną przez pracowników w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w łańcucie, na podstawie dokumentów zebranych podczas wykonywania zadań w ramach prowadzenia nadzoru sanitarnego i epidemiologicznego na nadzorowanym terenie, przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych oraz analiz.

Miniony rok był ukierunkowany na realizację zadań statutowych w zakresie monitorowania występowania zakażeń i chorób zakaźnych, sprawowania nadzoru nad bezpieczeństwem zdrowotnym żywności, higieną środowiska, higieną procesów w nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji, higieną pracy w zakładach pracy, żywienia i przedmiotów użytku i kosmetyków oraz nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Prowadzono także wzmożoną działalność oświatowo-zdrowotną.

Świadomość znaczenia powyższych zagadnień dla ochrony zdrowia ludzkiego, zaangażowanie oraz współpraca między pracownikami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w łańcucie a podmiotami leczniczymi, przedsiębiorcami, organami samorządu terytorialnego, inspekcjami i służbami, niewątpliwie pomogły nam prowadzić zadania bieżące, mające na celu stały nadzór nad zapewnieniem wysokiego poziomu bezpieczeństwa zdrowia publicznego.

Przekazując Państwu sporządzone opracowanie liczę, iż pozwoli ono uzyskać informacje na temat stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej powiatu łańcuckiego oraz działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w łańcucie.

Dziękuję za współpracę na rzecz poprawy zdrowia publicznego i mam nadzieję, że niniejszy materiał będzie pomocny w podejmowaniu decyzji w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców w naszego powiatu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w łańcucie

mgr Anna Skóra

INFORMACJE OGÓLNE O POWIATOWEJ STACJI SANITARNO- EPIDEMIOLOGICZNEJ W ŁAŃCUCIE

Obszar działalności i dane demograficzne

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łąncucie wykonuje przypisane mu zadania w zakresie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego na obszarze powiatu łańcuckiego (Ryc. 1).

Ryc. 1 Mapa miasta Łąncuta i powiatu łańcuckiego

Realizację statutowych zadań zapewnia ciągły i systematyczny monitoring stanu sanitarno-epidemiologicznego nadzorowanych podmiotów handlu, usług i produkcji, działalności leczniczej, działalności oświatowej, turystyki i obiektów sportowych oraz transportu.

W zasięgu nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łąncucie znajdują się:

- miasto: Łącut;
- gmina miejska: Łącut,
- gminy wiejskie: Białobrzegi, Czarna, Łącut, Markowa, Rakszawa, Żołynia.

Cele i zadania

Państwowa Inspekcja Sanitarna została powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego dla ochrony zdrowia ludzkiego. Głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w łańcucie jest zapewnienie społeczeństwu wsparcia i opieki poprzez:

- monitorowanie występowania chorób zakaźnych, bezpieczeństwa żywności, jakości sanitarnej wody, warunków sanitarno-higienicznych w podmiotach leczniczych, podmiotach użyteczności publicznej i zakładach pracy, warunków sanitarno-higienicznych w szkołach i innych placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych;
- ocenę narażenia zawodowego w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zawodowej;
- promocję profilaktyki chorób i kształtowanie odpowiednich postaw prozdrowotnych;
- opiniowanie pod względem higienicznym i zdrowotnym projektów planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
- opiniowanie przedsięwzięć mogących znacząco (zawsze i potencjalnie) oddziaływać na środowisko na etapie postępowania prowadzonego w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w łańcucie nadzoruje na poziomie powiatowym działania związane z powiadamianiem o zdarzeniach stanowiących zagrożenie dla zdrowia publicznego za pośrednictwem m.in. Krajowego Systemu SRWE – Krajowego Systemu Wczesnego Ostrzegania i Reagowania dla Chorób Zakaźnych, a także realizuje projekty o znaczeniu międzynarodowym takie jak: system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF) lub REACH-EN-FORCE-9, opracowany przez Europejską Agencję Chemikaliów w Helsinkach, którego celem jest nadzór nad przestrzeganiem wymogów prawnych w zakresie produkcji i stosowania substancji i mieszanin chemicznych.

Działalność Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w łańcucie wzmacnia współpraca z Urzędami Miasta i Gmin, Starostwem Powiatowym, innymi inspekcjami, tj.: Powiatowym Inspektoratem Weterynaryjnym w łańcucie, Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska w Rzeszowie, a także służbami, spośród których wyróżnić można jednostki: Komendę Powiatową Policji w łańcucie oraz Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w łańcucie. W ramach udzielanych praktyk studenckich współpracę z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w łańcucie podjęła uczelnia wyższa: Uniwersytet Rzeszowski.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH

Ocena sytuacji epidemiologicznej występowania określonych chorób, w tym zakaźnych, stanowi cenne źródło informacji o stanie zdrowotnym społeczeństwa.

Skuteczne funkcjonowanie nadzoru prowadzonego przez Inspekcję Sanitarną w zakresie chorób zakaźnych i zakażeń, oparte na rzetelnych danych nie jest jednak możliwe bez ścisłej współpracy z placówkami medycznymi. Nadzór ten bowiem, tak jak w ubiegłych latach opiera się przede wszystkim na czynnym zgłaszaniu przez lekarzy każdego podejrzenia lub rozpoznania danej choroby do państwowego powiatowego inspektora sanitarnego. I choć jest to obowiązek nałożony ustawą, wciąż zdarzają się przypadki nie wywiązywania się należycie z niego, pomimo wprowadzenia ułatwień w postaci możliwości przesyłania zgłoszeń drogą elektroniczną np. za pośrednictwem aplikacji gabinet.gov.pl. Z tego względu dane o ilości przypadków występowania chorób mogą być niedoszacowane i różnić się od faktycznie stwierdzonych przez lekarzy.

Celem utrzymania odpowiedniej jakości monitoringu sytuacji epidemiologicznej występowania chorób zakaźnych i zakażeń PPIS w łańcucie wielokrotnie w ciągu 2023 roku zwracał się pisemnie do podmiotów leczniczych i praktyk zawodowych z terenu powiatu łańcuckiego z informacjami dotyczącymi obowiązków wynikających z przepisów prawnych w zakresie zgłaszania chorób zakaźnych, oraz innych działań niezbędnych do prowadzenia skutecznego nadzoru epidemiologicznego nad zakażeniami i chorobami zakaźnymi. Dotyczyły one m.in.:

- kwartalnej weryfikacji i porównania ilości rejestrowanych zgłoszeń chorób zakaźnych w oparciu o dane otrzymywane z NFZ w ramach porozumienia o współpracy,
- nadzoru epidemiologicznego nad osobami z kontaktu z przypadkami infekcji u zwierząt spowodowanych wirusem grypy A/H5N1,
- nowego Rozporządzenia Min. Zdrowia z dn. 10.07.2023r. w sprawie zakażeń i chorób zakaźnych objętych obowiązkiem przekazywania danych o wynikach leczenia lub o wykluczenia nosicielstwa u ozdowieńca (Dz.U. z 2023r., poz. 1380),
- zasad stałego, intensywnego, czynnego nadzoru lekarsko-epidemiologicznego nad ostrymi porażeniami wiotkimi (OPW) w ramach uczestnictwa w programie eradykacji zachorowań na poliomyelitis, w tym zgłaszania i pobierania próbek do badań,
- aktualnych zagrożeń ze strony wektorowych chorób tropikalnych, zgodnych z danymi ECDC,
- zwiększonej ilości przypadków zachorowań na legionelozę związanych z wystąpieniem ogniska w m. Rzeszów, w tym wytycznych ws. zasad pobierania materiału do badań w kierunku Legionella, gromadzenia i przekazywania danych w związku z aktualną sytuacją legionelozy (nadzór syndromiczny),
- rekomendacji WHO odnośnie obecnej sytuacji krztuśca i odry.

Otrzymując informacje o podejrzeniach lub przypadkach zakażeń, zachorowań lub zgonów z powodu choroby zakaźnej PPIS w łańcucie każdorazowo niezwłocznie weryfikował uzyskane dane, przeprowadzał dochodzenia epidemiologiczne, a następnie w razie potrzeby, podejmował czynności mające na celu zapobieganie oraz zwalczanie szerzenia się zakażeń i zachorowań.

Dane uzyskane w ramach sprawowanego nadzoru epidemiologicznego w zakresie chorób zakaźnych i zakażeń prowadzonego przez PPIS w łańcucie pozwalają zaobserwować zmiany i tendencje w zachorowalności na określone choroby zakaźne mieszkańców powiatu łańcuckiego, a co za tym idzie dają podstawy do podejmowania określonych działań zapobiegawczych.

W roku 2023 na terenie powiatu łańcuckiego sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych, należy uznać za względnie stabilną, choć zróżnicowaną, biorąc pod uwagę liczbę

zarejestrowanych poszczególnych przypadków chorób zakaźnych w porównaniu do roku poprzedniego. Obserwowane tendencje wzrostów bądź spadków liczby zachorowań chorób podlegających ewidencji wynikać mogą z kilku czynników, m.in.: okresowych zmian zapadalności na niektóre choroby, stanu zaszczepienia przeciwko określonym chorobom zakaźnym, zmian przepisów prawnych dot. zgłaszania wybranych chorób, oraz czułości nadzoru wynikającego z jakości zgłaszalności przypadków przez placówki medyczne.

Rok 2023 był pierwszym od trwającej od 2020 roku pandemii koronawirusa SARS-CoV-2, zniesieniu 16 maja 2022r. stanu epidemii, a następnie 1 lipca 2023r. odwołaniu stanu zagrożenia epidemicznego rokiem z wyraźnym spadkiem zachorowań na COVID-19. W PSSE w łańcucie zarejestrowano takich zachorowań jedynie 286, wobec 3743 przypadków zgłoszonych w roku poprzednim. Spośród 286 osób zakażonych, 163 wymagało hospitalizacji. W przypadku zachorowań na COVID-19 ważnym aspektem wiarygodności danych statystycznych była konieczność wpisywania przez placówki medyczne poprzez aplikacje gabinet.gov.pl i Krajowe Rejestry Medyczne każdego wykonanego badania w kierunku SARS-CoV-2, z uwzględnieniem szybkich testów combo, gdyż tylko takie przypadki mogły zostać zarejestrowane w Systemie Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS). Każdy dodatni wynik SARS-CoV-2 zarejestrowany w SEPIS był niezwłocznie weryfikowany przez pracowników PSSE, którzy w każdym przypadku zobligowani byli do przeprowadzenia wywiadu epidemiologicznego dot. zachorowania, ze zwróceniem uwagi m.in. czy dotyczył pojedynczego przypadku czy zachorowania w ognisku. W 2023r. zgłoszono do PSSE w łańcucie wystąpienie 7 ognisk zakażeń SARS-CoV-2 wśród pacjentów przebywających lub hospitalizowanych w placówkach lecznictwa zamkniętego na terenie powiatu łańcuckiego, w których łączna liczba osób zakażonych wyniosła 62.

W roku 2023 wprowadzono istotne zmiany w zakresie monitorowania zachorowań wywołanych przez wirus grypy i RSV.

PPIS w łańcucie niezwłocznie po wejściu w życie Rozp. Min. Zdrowia z dn. 23.02.2023r. w sprawie zakażeń wirusem syncytialnym układu oddechowego (RSV) (Dz.U. z 2023r., poz. 354) oraz rozp. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zgłaszania podejrzeń i rozpoznań zakażeń, chorób zakaźnych oraz zgonów z ich powodu (Dz.U. z 2023r., poz. 348) zwrócił się do podmiotów leczniczych działających na terenie pow. łańcuckiego o zastosowanie się do wprowadzonych przepisów prawnych w zakresie dotyczącym powstania obowiązku zgłoszeń zakażeń RSV, oraz grypy (sezonowej) potwierdzonej dodatkowo na podstawie wyniku szybkiego testu antygenowego, co było przedmiotem monitorowania przez PPIS w kolejnych miesiącach. Do końca 2023 roku do PSSE w łańcucie zgłoszono po raz pierwszy 197 zachorowań na gripę potwierdzoną wykonaniem szybkiego testu antygenowego, oraz 25 zakażeń wirusem RSV.

Z dniem 7 lipca 2023r. w związku ze zmianą przepisów prawnych zniesiono obowiązek składania przez placówki medyczne sprawozdań MZ-55 dot. zachorowań i podejrzeń zachorowań na gripę i zachorowań grypopodobnych, o czym PPIS w łańcucie również poinformował podmioty lecznicze, jednocześnie przypominając o pozostaniu obowiązku zgłoszeń każdego przypadku grypy (sezonowej) w przypadku potwierdzenia dodatnim wynikiem szybkiego testu antygenowego lub badaniem mającym na celu izolację wirusa grypy lub wykrycie kwasu nukleinowego tego wirusa. W związku z powyższym do 30 czerwca do PSSE w łańcucie przypadków zachorowań i podejrzeń zachorowań na gripę i zachorowań grypopodobnych zgłoszono w sumie 7536, po czym zakończono raportowanie tych danych przez PSSE do WSSE, a następnie WSSE do Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH-PIB. W związku z uchyleniem obowiązku raportowania MZ-55 Centrum e-Zdrowia (CeZ) opracowało „Raport o poradach ambulatoryjnych udzielonych z powodu ostrych infekcji układu

oddechowego”, który został udostępniony na portalu e-zdrowie.gov.pl i pozostaje cennym źródłem danych o zachorowaniach.

Zakażenie wirusem grypy potwierdzone badaniami laboratoryjnymi, zgodnie z kryteriami NIZP PZH-PIB stwierdzono w 2023r. u 6 chorych (w 2022r. u 3 chorych).

Pod względem stanu zaszczepienia przeciw grypie Polska zajmuje jedno z ostatnich miejsc w Europie. W powiecie łańcuckim statystyka ta podobnie do lat wcześniejszych wypada również słabo. W 2023 roku w punktach szczepień w powiecie podano łącznie 1.240 dawek szczepionki p/grypie, co stanowi zaledwie ok. 1,5% zaszczepionych mieszkańców powiatu łańcuckiego.

Częstotliwość występowania chorób zakaźnych mogących szerzyć się m.in. przez zakażoną żywność, stanowi istotny wskaźnik oceny poziomu higieny żywności na wszystkich etapach jej przygotowania. Jest również wyznacznikiem poziomu higieny osobistej oraz higieny otoczenia danej społeczności.

W roku 2023 w powiecie łańcuckim odnotowano zbliżoną do roku poprzedniego ilość zarejestrowanych wszystkich zakażeń jelitowych. Wyraźny wzrost wskaźników zaznaczył się w wirusowych zakażeniach jelitowych wywołanych przez norowirusy, których potwierdzono w sumie 103 (w 2022r. odnotowano tylko 10 zachorowań). Na liczbę tą składają się przede wszystkim chorzy związani z dwoma ogniskami zbiorowego zakażenia norowirusem, z czego jedno liczyło 90 chorych, uczestników przyjęć pierwszokomunijnych zorganizowanych jednego dnia w jednym z lokali, drugie było to 4-osobowe ognisko o charakterze rodzinnym.

Wzrost w 2023r. dotyczył również nieokreślonych wirusowych zakażeń jelitowych, których wystąpiło 35 (w 2022 – 14), a także przypadków zatruc wywołanych przez pałeczki z rodzaju Salmonella, które były przyczyną 46 zachorowań (w 2022 – 33). W większości były to zachorowania sporadyczne, jednoosobowe o charakterze rodzinnym, natomiast 6 osób chorych pochodziło z 2 ognisk rodzinnych. W 2023 roku 3 przypadki zakażeń salmonellą dotyczyło postaci pozajelitowych.

W związku z wykryciem zakażenia pałeczkami salmonella, w przypadku 3 osób, PPIS w Łąncucie nakazał odsunięcie ich od pracy, przy wykonywaniu której istniała możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby.

Odnutowano ponadto nieznaczny wzrost ilości innych określonych bakteryjnych zakażeń jelitowych – 14 zachorowań, wzrost o 4, oraz nieokreślonych bakteryjnych zakażeń jelitowych – 2 zachorowania, wzrost o 1.

Spadek zachorowań w tej grupie chorób odnotowano dla wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez rotawirusy – 12 zachorowań, spadek aż o 105 przypadków, innych określonych wirusowych zakażeń jelitowych, gdzie zgłoszono tylko 3 zachorowania, spadek o 16 w porównaniu z rokiem 2022.

Jeśli chodzi o bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridioides (Clostridium) difficile, będące najczęściej wynikiem zakażeń szpitalnych tu również wystąpił spadek z 61 w 2022 roku do 52 przypadków w roku 2023.

Bardzo niewielki, ale jednak spadek w porównaniu z rokiem ubiegłym, wystąpił w zgłoszonych biegunkach i zapaleniach żołądkowo-jelitowych o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, których w 2023r. zgłoszono 89, przy 90 przypadkach w roku 2022.

W grupie chorób rozprzestrzeniających się drogą powietrzno-kropelkową pod względem ilości, podobnie jak co roku dominowała ospa wietrzna, której do PPIS w Łąncucie w 2023r. zgłoszono 394 przypadki, co jest liczbą ponad 2-krotnie większą niż w roku 2022, kiedy zgłoszono 188 przypadków (wzrost o 206). Zachorowań na płonicę (szkarlatynę) zgłoszono 77, o 63 więcej niż rok wcześniej, kiedy

zarejestrowano 14 przypadków. W roku 2023 w powiecie łańcuckim nie zarejestrowano przypadków różyczki, odry, krztuśca, natomiast świnki zgłoszono tylko 1 zachorowanie, podobnie jak w 2022r.

W 2023, kolejny rok z rzędu zaobserwowano istotny wzrost zgłoszeń zachorowań na boreliozę, których zarejestrowano w tym roku 132 przypadki, z których 4 przypadki były zachorowaniami w postaci neuroboreliozy. W roku 2022 zgłoszono 89 zachorowań, w 2021 – 41, a w 2020 – 47. W 2023 roku 6 osób zachorowało na kleszczowe zapalenie mózgu, którego nie rejestrowano w 2022.

U 42 osób w 2023 roku, w ilości równej osobom z roku 2022 wdrożono szczepienia przeciwko wściekliźnie po narażeniu, natomiast u 80 osób (w 2022r. u 59), które zostały pogryzione lub podrapane przez zwierzęta domowe odstąpiono od szczepień ze względu na możliwość przeprowadzenia obserwacji weterynaryjnej celem wykluczenia wścieklizny.

Różę, chorobę wywołaną przez paciorkowca *Streptococcus pyogenes* rozpoznano w 2023r. u 40 pacjentów, więcej o 4 przypadki niż w roku 2022.

Pozostałe rejestrowane zachorowania na choroby zakaźne w PSSE w łańcucie w roku 2023 były wartościami niskimi, pojedynczymi, nie przekraczającymi 10 przypadków danej choroby.

I tak zarejestrowano 5 przypadków zachorowań na legionelozę (2 przypadki w wyniku dochodzenia epidemiologicznego powiązane z ogniskiem legionelozy w mieście Rzeszów i powiecie rzeszowskim), innych i nieokreślonych zapaleń opon mózgowych zarejestrowano 4 przypadki, wirusowych zapaleń opon 2 przypadki.

Poważnym problemem zdrowia publicznego jest nadal wirusowe zapalenie wątroby, w tym szczególnie typu C. Brak możliwości zapobiegania zachorowaniom poprzez uodpornienie populacji wymaga podejmowania innych, skutecznych działań mających na celu zminimalizowanie ryzyka zakażenia. Nowych zachorowań na WZW typu C zgłoszono 6 przypadków (w 2022 - 5 przypadków), oraz 4 przypadki zachorowania na WZW typu B (w 2022r. – 1 przypadek).

Odnotowano 4 przypadki posocznicy, z czego 3 dotyczyło inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae*, natomiast 1 *Haemophilus influenzae*; zgłoszono 3 przypadki chorób przenoszonych drogą płciową, w tym 1 zachorowanie na kiłę i 2 na inne choroby wywołane przez Chlamydie; 3 przypadki listeriozy, 2 przypadki choroby wywołanej przez hantawirusy, 1 przypadek kryptosporydiozy.

Szczepienia ochronne, obok higieny i antybiotyków, uważane są za jedno z największych osiągnięć współczesnej medycyny. Stosowanie ich w znaczny sposób przyczyniło się do opanowania groźnych epidemii chorób zakaźnych. Stosowanie na szeroką skalę profilaktyki w postaci szczepień przyniosło eradykację ospy prawdziwej, wirusa polio oraz zmniejszenie śmiertelności i zachorowalności na wiele chorób zakaźnych, takich jak błonica, tężec, krztusiec, odra czy różyczka.

Niestety na przestrzeni ostatnich lat znacznie wzrosła liczba uchylających się od szczepień. Oczywiście ma to przełożenie również na dane odpowiednio dla województwa podkarpackiego, jak również powiatu łańcuckiego.

W sprawozdaniach kwartalnych w 2023r. placówki medyczne z powiatu łańcuckiego liczbę dzieci nie zaszczepionych z powodu uchylania się prawnych opiekunów od tego obowiązku oszacowały na 248.

Jak wynika ze sprawozdania rocznego ze szczepień ochronnych za rok 2023 przekazanego z punktów szczepień z terenu powiatu łańcuckiego, tylko w roczniku dzieci urodzonych w 2021r., na 751 dzieci braku niektórych szczepień występują u 103 dzieci (13,7%), natomiast w przypadku 17 dzieci (2,3%) brak jest jakichkolwiek szczepień. Innym przykładem jest stan zaszczepienia p/gruźlicy najmłodszego rocznika czyli 2023 – na 564 dzieci, brak tego szczepienia wykazano w 9 przypadkach, a w roczniku 2022, liczącym 722 dzieci, nie zaszczepiono p/gruźlicy 17 dzieci. Niepokojącą informacją jest

również stan uodpornienia przeciwko odrze, śwince i różyczce, gdyż odsetek dzieci zaszczepionych pierwszą dawką szczepionki w roczniku 2021 wyniósł 89,9%.

Powodem uchylania się od obowiązku poddawania dzieci szczepieniom ochronnym są głównie działania ruchów antyszczepionkowych głoszących fałszywe tezy o rzekomej szkodliwości szczepień ochronnych i braku bezpieczeństwa szczepień.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w łańcucie w 2023 roku prowadził głównie działania edukacyjno-informacyjne, tzw. działania „miękkie” w stosunku do osób uchylających się od obowiązku szczepień (rodziców/opiekunów w przypadku dzieci). Działania te ukierunkowane były na edukację i przekonywanie opiekunów dzieci o korzyściach płynących ze szczepień, promowanie szczepień ochronnych jako bezpiecznej i skutecznej metody zapobiegania chorobom zakaźnym, w szczególności u dzieci.

W 2023 roku PPIS w łańcucie nie korzystał ze skierowania spraw na drogę postępowania egzekucyjnego, w tym nałożenia grzywny na opiekunów dziecka w celu przymuszenia do wykonania obowiązku.

OCENA SANITARNA NADZOROWANYCH PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

W roku 2023 nadzorem sanitarnym objętych było blisko 200 placówek służby zdrowia. Obejmowały one:

6 podmiotów leczniczych udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, w tym Szpital Św. Michała Archaniola w Łąncucie, zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze i opiekuńczo-lecznicze, 75 podmiotów ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, w tym 43 przychodni POZ i świadczeń specjalistycznych, 8 zakładów badań diagnostycznych i medycznych laboratoriów, 17 gabinetów rehabilitacji leczniczej, 7 innych podmiotów tzn. rehabilitacji domowej, pielęgniarstwa domowego, zespołów wyjazdowych pogotowia ratunkowego,

81 praktyk zawodowych, z czego: 34 gabinetów indywidualnej praktyki lekarskiej, 27 gabinetów specjalistycznych praktyk lekarskich, oraz 20 gabinetów praktyk pielęgniarek i położnych,

31 punktów szczepień, funkcjonujących w ramach w/w placówek.

W nadzorowanych placówkach w 2023 roku łącznie przeprowadzono 193 kontrole, z czego w obiektach lecznictwa zamkniętego 10, w placówkach ambulatoryjnej opieki 183.

Przedmiotem kontroli była ocena pod względem spełniania szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotów wykonujących działalność leczniczą, odpowiednio do zakresu świadczonych przez nie usług medycznych, w tym ocena stanu technicznego rzutującego na stan sanitarny, oraz podejmowania działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

Obiekty poddane kontroli w przeważającej większości ocenione zostały pozytywnie. W związku nieprawidłowościami stwierdzonymi w 4 obiektach, PPIS w Łąncucie wydał decyzje administracyjne nakazujące ich usunięcie w określonych terminach wyznaczonych na rok 2023, które wykonano.

W nadzorowanych placówkach stwierdzano postępowanie zgodne z opracowanymi procedurami dotyczącymi higieny przy wykonywaniu świadczeń medycznych. Dezynfekcja i sterylizacja narzędzi prowadzona jest na nie budzącym zastrzeżeń poziomie. Podmioty lecznicze wykorzystujące narzędzia wielokrotnego użycia prowadzą w większości sterylizację we własnym zakresie. Placówki realizujące świadczenia w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, świadczą usługi medyczne przy użyciu wyłącznie sprzętu jednorazowego użytku.

Postępowanie z odpadami medycznymi jest uregulowane. Wszystkie podmioty posiadają umowy z wyspecjalizowanymi firmami na odbiór odpadów medycznych.

Wiele spośród nadzorowanych placówek na bieżąco przeprowadza prace remontowe i modernizacyjne, a zakres tych prac wynika z bieżących potrzeb, wewnętrznych programów dostosowawczych, możliwości finansowych, oraz z postępowania administracyjnego wszczętego przez Inspekcję Sanitarną po wcześniejszych kontrolach.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi kierownicy zakładów wywiązują się z obowiązku podejmowania działań, stosownie do zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych, mających na celu zapobieganie szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

Państwowa Inspekcja Sanitarna, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, sprawuje nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia, która powinna odpowiadać wymaganiom określonym w w/w rozporządzeniu. Analizy wody do spożycia prowadzone są w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody na danym wodociągu przez właściciela, czyli przedsiębiorstwo komunalne oraz PPIS w ramach bieżącego nadzoru.

Podobnie jak w roku ubiegłym w 2023 na terenie powiatu łańcuckiego, zarejestrowanych i objętych monitoringiem zostało 18 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Grupę wodociągów stanowi 14 wodociągów sieciowych, 2 wodociągi zakładowe oraz 2 wodociągi lokalne - obsługujące własną działalność gospodarczą.

W roku sprawozdawczym wydano 5 decyzji na podjęcie działań naprawczych w związku z wystąpieniem w badanych próbkach wody wodociągowej bakterii gr. Coli.

Zgodnie z w/w Rozporządzeniem jakość wody w nadzorowanych wodociągach na koniec roku 2023 oceniona została jako dobra, odpowiadająca wymaganiom rozporządzenia. Dokonując oceny jakości wody w poszczególnych wodociągach należy zaznaczyć, że wszystkie bazują na ujęciach studni głębinowych – wierconych, przy jednoczesnej całkowitej automatyzacji bezobsługowego cyklu uzdatniania wody surowej.

Z wody produkowanej przez nadzorowane wodociągi korzysta 98,9% mieszkańców powiatu łańcuckiego.

Rozpatrując rozwiązania zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, należy pamiętać o nadzorowanych przez PPIS w łańcucie studniach publicznych znajdujących się na terenie miasta łańcuta. Są to obiekty będące niezależnym źródłem wody od wodociągu publicznego i stanowią ważne punkty zaopatrzenia ludności w wodę przy ewentualnych poważnych awariach wodociągu sieciowego. Mając to na uwadze PPIS w łańcucie rokrocznie wnioskuje do łańcuckiego Zakładu Komunalnego, jako właściciela niniejszych obiektów o techniczne utrzymanie i nadzór nad istniejącymi (już w niewielkich ilościach) studniami publicznymi.

Omawiając nadzór nad jakością wody należy również pamiętać o nadzorze nad jakością wody basenowej. Baseny publiczne objęte monitoringiem na terenie powiatu to Kryta pływalnia MOSiR łańcut oraz dwa baseny odkryte działające tylko w sezonie letnim (łańcut i Wysoka).

Nadzór nad jakością wody w nieckach basenowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022, poz. 1230) prowadzą administratorzy basenów. Systematyczny pobór próbek wody z niecek basenowych basenu krytego prowadzi MOSiR łańcut, natomiast ocenę jakości wody dokonuje PPIS w łańcucie na podstawie przedstawionych wyników oraz własnej analizy dokonywanej raz w roku. Badania laboratoryjne wody w nieckach basenów odkrytych wykonywane są przez Państwową Inspekcję Sanitarną przed rozpoczęciem ich działalności, po zgłoszeniu przez administratorów gotowości otwarcia sezonu letniego i w trakcie jego trwania. Administratorem basenu w miejscowości Wysoka jest Urząd Gminy w łańcucie, natomiast basen usytuowany w łańcucie przy ul. Składowej administruje MOSiR łańcut. Obowiązkiem administratorów jest regularne badanie jakości wody w

nieckach basenowych z częstotliwością i zakresem zgodnym z powołanym we wstępie rozporządzeniem.

W ogólnej ocenie jakości wody nadzorowanej przez PSSE w Łąncucie, oceniono również jakość wody użytkowej tj. w zakresie bakterii Legionella Sp. Próbkę wody ciepłej do badań laboratoryjnych z nadzoru corocznie pobierane są w podmiotach leczniczych, natomiast pozostałe obiekty użyteczności publicznej takie jak hotele, internaty, miejsca noclegowe prowadzą nadzór nad wodą użytkową w ramach wewnętrznej kontroli. Corocznie do obiektów tych wysyłane są przez tut. Inspektora informacje o konieczności posiadania aktualnych wyników badań laboratoryjnych ciepłej wody użytkowej. W roku 2023 w związku z wystąpieniem ogniska wywołanego zakażeniem Legionella w mieście Rzeszów próbki wody były pobierane na terenie powiatu również w obiektach zamieszkania zbiorowego.

W w/w obiektach stwierdzono przekroczenia w badanym zakresie bakterii Legionella w dwóch przypadkach: Hotel VIS'A Vis w Łąncucie oraz mieszkanie prywatne na Oś. Gen. St. Maczka w Łąncucie. Wydane decyzje nakazujące właścicielom obiektów podjęcie działań zmierzających do redukcji liczby bakterii Legionella sp. w ciepłej wodzie użytkowej zostały wyegzekwowane.

Ryzyko zakażenia tymi bakteriami związane jest z wdychaniem aerozolu wodnego skażonego tą bakterią, która może powodować ciężkie schorzenia układu oddechowego. Sztucznym rezerwuarem tych bakterii są systemy wodne i urządzenia wentylacyjne. Bakterie te mogą kolonizować wewnętrzne części rur z ciepłą wodą, zbiorniki na ciepłą wodę, wieże chłodnicze, perlatory zaworów czerpalnych (głowice natryskowe pryszniców). Chlorowanie wody nie niweluje zagrożenia, gdyż bakteria ta doskonale znosi obecność chloru.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Dział Higieny Komunalnej PSSE Łańcut prowadzi nadzór i kontrolę sanitarną obiektów użyteczności publicznej, do których zaliczamy :

- obiekty noclegowo – hotelarskie, których na terenie nadzorowanym przez PPIS w Łańcucie rejestrowanych jest 20,
- zakłady fryzjerskie (63),
- zakłady kosmetyczne (48),
- zakłady odnowy biologicznej (2),
- Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu (10)
- ustępy publiczne, obiekty sportowe, tereny rekreacyjne, cmentarze, domy przedpogrzebowe oraz środki transportu do przewozu zwłok.

łącznie tut. Inspektor Sanitarny nadzoruje 228 obiektów użyteczności publicznej.

Dokonując oceny obiektów użyteczności publicznej należy podkreślić, że są to obiekty w większości nowopowstałe lub po generalnym remoncie o dobrym stanie sanitarnym i technicznym. I tak też skontrolowane zakłady użyteczności publicznej zostały ocenione na koniec roku 2023r. Również oceniono jako dobre w zakresie wymogów higienicznych zapewniających właściwy poziom bezpieczeństwa zdrowotnego klientów poprzez stosowanie procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO – ŻYWIENIOWYCH

1. Stan sanitarny zakładów przetwórstwa żywności i obiektów żywnościowo-żywnieniowych oraz materiałów do kontaktu z żywnością

W 2023 roku w powiecie łańcuckim w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli żywności znajdowało się łącznie 1158 zakłady produkujące lub wprowadzające do obrotu środki spożywcze oraz materiały i wyroby do kontaktu z żywnością. Zakłady produkcji żywności to głównie:

- wytwórnie lodów i automaty do produkcji –6,
- piekarnie –17,
- ciastkarnie – 19
- zakłady zbożowo-młynarskie – 3
- wytwórnie wód gazowanych - 1,
- przetwórnie owocowo-warzywne -6,
- zakład spirytusowy- 1
- browar - 2
- wytwórnia wyrobów cukierniczych -1
- inne wytwórnie żywności - 5 (483 -produkcja pierwotna, RHD -15).

W 96% zakładów wdrożono zasady GMP/GHP, a w 60% zakładów opracowano i wdrożono system HACCP.

Pod nadzorem pionu Higieny Żywności i Żywienia w 2023r. największą liczbę stanowią obiekty obrotu żywnością: sklepy spożywcze - 191, w tym supermarkety i dyskonty spożywcze - 33, magazyny hurtowe – 30, targowiska – 3, zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego – 125, typu zamkniętego (w tym stołówki w szkołach i przedszkolach) – 122.

W 2023r. przeprowadzono łącznie 694 kontroli stanu sanitarnego obiektów, zatwierdzono/ wpisano do rejestru - 264 nowopowstałych zakładów.

Postępowanie karno-administracyjne: w 2023r. nałożono 6 mandatów karnych na kwotę 1400zł., wydano 336 decyzji administracyjnych i nakazano podjęcie działań naprawczych.

Zauważalna jest sukcesywna poprawa stanu techniczno-sanitarnego obiektów poprzez modernizację oraz nowe inwestycje.

W roku sprawozdawczym pobrano w ramach monitoringu i urzędowej kontroli żywności 242 próbek żywności i materiałów do kontaktu z żywnością, przeprowadzona analiza laboratoryjna w 1 próbce wykazała jakość zdrowotną niezgodną z wymaganiami określonymi w przepisach prawa żywnościowego (materiał do kontaktu z żywnością).

2. Graniczna kontrola sanitarna

W 2023 roku przeprowadzono łącznie 106 kontroli w zakresie granicznej kontroli żywności i materiałów do kontaktu z żywnością, w tym 12 w miejscach docelowego przeznaczenia towaru, 13 w zakładach exportera i 81 w składach celnych. Oceniono 814 partii żywności oraz 16 partii materiałów do kontaktu z żywnością. Wydano 125 świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych towarów objętych kontrolą graniczną: napoje alkoholowe (piwo), wyroby cukiernicze, suszone owoce i nasiona oraz 13 świadectw w zakresie materiałów do kontaktu z żywnością (wieczka aluminiowe, przybory kuchenne).

3. System RASFF (Rapid Allert System Food and Feed)

W 2023 roku do PPIS w Łąncucie wpłynęło 54 powiadomienia w ramach systemu RASFF (dot. środków spożywczych z różnych grup – suplementy diety, słodycze, nabiał, mięso, materiały do kontaktu z żywnością). W każdym przypadku przeprowadzono postępowanie kontrolne, w sumie 67, celem wyeliminowania z obrotu handlowego produktów stanowiących zagrożenie dla życia lub zdrowia człowieka.

PODSUMOWANIE

1. Zwiększono nadzór sanitarny wynikający z realizacji zasadniczych przedsięwzięć na rok 2023 oraz w związku z systemami RASFF i RAPEX.
2. W obiektach żywnościowo-żywnieniowych i przetwórstwa żywności następuje sukcesywna poprawa stanu technicznego w stosunku do lat ubiegłych. Niemniej jednak w przypadku naruszenia wymagań stanu sanitarno-higienicznego obiektów zastosowano postępowania karno-administracyjne.
3. W 2023r. prowadzono wzmożony nadzór sanitarny w obiektach produkcji i obrotu żywności w okresie letnim w dni wolne od pracy.
4. W zakresie oceny sposobu żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych egzekwowano podczas kontroli wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.07.2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży oraz jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego w tych placówkach. W związku z uchybieniami dotyczącymi automatów vendingowych skierowano 3 wnioski o ukaranie do PPWIS.
5. Wzorem lat ubiegłych wnikliwym nadzorem objęto obiekty na terenie powiatu, w których zaniedbania natury higieniczno-sanitarnej mogłyby spowodować zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi.

WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I W INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

W 2023 r nadzorem objęto 96 placówki oświatowo-wychowawcze, w tym:

- żłobki dziecięce – 13,
- klub dziecięcy – 1,
- przedszkola – 29, w tym 3 specjalne,
- szkoły podstawowe i filialne - 18,
- zespoły szkół – 25, w tym: 19 przedszkoli, 20 szkół podstawowych, 4 technika, 4 licea, 2 szkoły branżowe I stopnia, 1 Medyczna Szkoła Policealna,
- licea ogólnokształcące - 1
- ośrodki szkolno-wychowawcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego– 5,
- placówki pracy pozaszkolnej – 2,
- placówki rekreacyjne -2,

Dział Higieny Dzieci i Młodzieży w Łąncucie sprawował nadzór nad warunkami higieniczno – sanitarnymi w placówkach oświatowo – wychowawczych, opiekuńczych, wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

W 2023 r. skontrolowano 92 placówki nauczania i wychowania funkcjonujące na terenie powiatu łańcuckiego – uczęszczało do nich w sumie 14 324 uczniów. Ogółem przeprowadzono 126 kontroli. W 2023 r. wśród nadzorowanych obiektów brak było budynków nieprzystosowanych oraz w złym stanie (technicznym i higienicznym).

Dział HDiM prowadził również nadzór nad placówkami wypoczynku i rekreacji – skontrolowano 6 turnusów wypoczynku zimowego oraz 18 turnusów wypoczynku letniego dzieci i młodzieży, w których uczestniczyło w sumie 1148 dzieci.

W trakcie ich trwania nie stwierdzono naruszeń wymogów sanitarno – higienicznych.

Wszystkie placówki posiadają zaopatrzenie w wodę z wodociągu – publicznego (zdecydowana większość) lub lokalnego; kanalizację centralną.

Wszystkie placówki nauczania i wychowania na terenie powiatu łańcuckiego posiadają ogrzewanie centralne (z sieci ciepłowniczej lub własne z piecem c. o. gazowym lub węglowym).

Podczas kontroli sanitarnych szczególną uwagę zwracano na konieczność zapewnienia w placówkach właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej, tzn. dostępu do ciepłej bieżącej wody oraz środków higieny osobistej dla uczniów (mydło w dozownikach, suszarki do rąk lub ręczniki jednorazowe, papier toaletowy). Można stwierdzić, iż wszystkie placówki nauczania i wychowania znajdujące się pod nadzorem PPIS w Łąncucie zapewniają właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej dla uczniów.

W 2023r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łąncucie wydał 1 decyzję przedłużającą termin wykonania obowiązków wynikających z decyzji PPWIS w Rzeszowie dla I Liceum Ogólnokształcącego w Łąncucie.

Wśród nowo powstałych w 2023r.placówkach na terenie powiatu łańcuckiego znalazły się :

- Niepubliczny Żłobek „TYGRYSEK” w Głuchowie,
- Niepubliczne Przedszkole „TYGRYSEK” w Głuchowie,

- Samorządowy Żłobek w Białobrzegach,
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa Specjalna w Soninie.

Dział Higieny dzieci i młodzieży PSSE w Łąncucie współpracuje z przedstawicielami jednostek samorządowych na terenie powiatu łańcuckiego, tj. Wójtami Gmin, Burmistrzem Miasta Łącuta, Starostą Powiatowym w Łąncucie. Współpraca ta dotyczy poprawy stanu sanitarno – technicznego placówek nauczania i wychowania oraz wymiany informacji na temat organizowanego wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży na terenie powiatu łańcuckiego.

Podsumowując działalność kontrolną pionu Higieny Dzieci i Młodzieży można zauważyć, że stan nadzorowanych obiektów ulega systematycznej poprawie. Dyrektorzy, także w placówkach nie objętych decyzjami tut. Inspektora, starają się poprawić stan sanitarno – techniczny pomieszczeń poprzez ich bieżącą konserwację i remonty. Wykazują w ten sposób troskę o warunki, w jakich dzieci i młodzież pobierają naukę.

Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania w 2023r. ocenia się jako dobre.

WARUNKI SANITARNO – HIGIENICZNE W ŚRODOWISKU PRACY

Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

W roku 2023 r. objęto nadzorem 93 zakłady pracy. Przeprowadzono 137 kontrole oceny bezpieczeństwa i warunków zdrowotnych środowiska pracy w nadzorowanych obiektach.

Z analizy narażenia zawodowego wynika, że wielu pracowników ekspozowanych było na jeden lub kilka czynników szkodliwych dla zdrowia w stężeniach przekraczających dopuszczalne normy higieniczne.

Pracownicy narażeni byli na następujące czynniki środowiska pracy:

- ponadnormatywny hałas,
- ponadnormatywne zapylenie,
- pracę w przekroczonych normatywach czynników chemicznych,
- czynniki rakotwórcze,
- czynniki biologiczne.

Wydano 8 decyzji dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych. Pracodawcy poprawiają warunki pracy poprzez: zmianę lokalizacji stanowisk pracy (przenoszenie do nowych hal), odizolowanie stanowisk pracy o warunkach szczególnie szkodliwych od pozostałych ekranami ochronnymi, modernizację lub wymianę parku maszynowego, stosowanie skuteczniejszej wentylacji ogólnej i stanowiskowej, automatyzację procesów produkcyjnych. W celu zmniejszenia narażenia pracowników na ponadnormatywne natężenie hałasu prowadzona jest rotacja pracowników na stanowiskach pracy. Efekty powyższych działań odzwierciedlają wyniki badań i pomiarów czynników szkodliwych przeprowadzanych w środowisku pracy przez laboratoria posiadające akredytację. W zakładach, gdzie występują przekroczenia natężenia hałasu i drgań mechanicznych pracodawcy sporządzają i wprowadzają w życie programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na ww. czynniki. Na stanowiskach pracy, na których przekroczone zostały związki chemiczne oraz pyły zainstalowano odpowiednią wentylację.

Na stanowiskach pracy, gdzie brak jest możliwości obniżenia natężenia hałasu do wartości bezpiecznych (80 dB), pracownicy wyposażeni są w ochrony słuchu. Podczas przeprowadzanych kontroli sprawdzano, czy ochrony słuchu, zgodnie z wymogami, posiadają znak CE gwarantujący spełnienie wszystkich wymogów prawnych. Ponadto zwracano uwagę na zakres tłumienności ochron słuchu.

W ramach prowadzonego nad zakładami pracy nadzoru wydano 25 decyzji merytorycznych w zakresie:

- badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych,
- niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin,
- produktów biobójczych,
- produktów kosmetycznych.

Realizując w 2023 r. Plan zasadniczych przedsięwzięć przeprowadzono kontrole dotyczące:

- zakładów charakteryzujących się szczególnie szkodliwymi warunkami pracy,
- realizacji inicjatyw Forum wymiany informacji europejskiej Agencji Chemikaliów w zakresie egzekwowania przepisów rozporządzenia REACH,
- warunków pracy pracowników narażonych na działanie czynników szkodliwych w warsztatach samochodowych i narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w przemyśle drzewnym,
- warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych,
- wprowadzania do obrotu produktów biobójczych,
- wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych.

Celem poprawy stanu bezpieczeństwa pracowników pracodawcy stosowali ochrony zbiorowe: wentylację mechaniczną ogólną, automatyzację, hermetyzację procesów produkcyjnych, modernizację starych maszyn i urządzeń oraz wymianę na nowe tych, które nie spełniały wymagań Unii Europejskiej.

W zależności od rodzaju produkcji i istniejących w zakładzie zagrożeń pracownicy stosowali środki ochrony indywidualnej: ochrony słuchu, rękawice ochronne oraz kwasoodporne, fartuchy kwasoodporne, okulary ochronne, maski przeciwpyłowe, rękawy i przyłbice spawalnicze.

Czynniki biologiczne w środowisku pracy.

Przeprowadzono 13 kontroli w tym zakresie głównie z zakładach komunalnych, piekarniach, szpitalu oraz pralni. Skontrolowano 13 zakładów pracy, w których narażonych było 722 pracowników.

Czynniki chemiczne w środowisku pracy.

Przeprowadzono 75 kontroli w tym zakresie. Skontrolowano 63 zakłady pracy. Wydano 2 decyzje administracyjne dotyczące aktualizacji kart charakterystyki stosowanych niebezpiecznych substancji i mieszanin.

Czynniki rakotwórcze lub mutagenne w środowisku pracy.

Przeprowadzono 12 kontroli w tym zakresie głównie z zakładach stolarskich, szpitalu oraz zakładach produkcyjnych. Skontrolowano 12 zakładów pracy, w których „narażonych” bądź w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi było 324 pracowników.

Produkty biobójcze

Przeprowadzono 51 kontroli w tym zakresie, głównie w sklepach wprowadzających do obrotu produkty biobójcze. Skontrolowano 24 obiekty, w których wycofano z obrotu 24 produkty biobójcze. Wydano 2 decyzje administracyjne zakazujące wprowadzania na terenie Rzeczypospolitej Polski produktów biobójczych bez wymaganego pozwolenia na obrót.

Produkty kosmetyczne

Przeprowadzono 48 kontroli w tym zakresie, głównie w sklepach wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne. Skontrolowano 15 obiektów, w których wycofano z obrotu 39 produktów kosmetycznych. Wydano 3 decyzje administracyjne zakazujące wprowadzania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej produktów kosmetycznych bez wymaganego pozwolenia na obrót.

Choroby zawodowe

Wydano 1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej: choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza.

Wydano 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej: choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – Covid-19.

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizuje w ramach swojej działalności obowiązki i zadania mające na celu zapewnienie właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w nowo projektowanych lub modernizowanych obiektach zarówno na etapie planowania, jak i realizacji zamierzeń inwestycyjnych.

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego obejmuje m. in.:

1. Opiniowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
2. Wydawanie opinii sanitarnych na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
3. Uzgadnianiu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz inwestycji celu publicznego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
4. Uzgadnianie dokumentacji projektowej dotyczącej budowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych lub ich części pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
5. Uczestniczenie w dopuszczaniu do użytkowania obiektów budowlanych poprzez stwierdzenie zgodności ich wykonania z projektem budowlanym oraz z wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi,
6. Wydawanie innych opinii sanitarnych zgodnie z kompetencjami określonymi w odrębnych przepisach (np. nt. aptek, żłobków).

Powyższe działania mają na celu minimalizowanie lub eliminowanie środowiskowych zagrożeń zdrowia na etapie planowania przestrzennego, projektowania i realizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w nowo realizowanych obiektach.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.

W postępowaniu dotyczącym strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydano:

- 1 opinię dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- 5 uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planów zagospodarowania przestrzennego gmin,
- 7 opinii dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz zmiany uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego studium gmin.

W uzgodnieniach w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla w/w projektów wskazywano podstawowy wymagany zakres prognozy wynikający z art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie,

udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Dodatkowo w zależności od potrzeb wnoszono o szczegółowe informacje.

Oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

W 2023 r. wydano 40 opinii dotyczących oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko.

Opinie wydawane były na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i dotyczyły:

- określenia potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (36 opinii, w dwóch przypadkach stwierdzono potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko),
- warunków realizacji przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko (4 opinie).

Warunki zabudowy i zagospodarowania terenu, inwestycje celu publicznego.

Uzgodniono pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych 50 projektów decyzji o warunkach zabudowy, oraz 5 projektów decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

W 2023 r. uzgodniono 1 dokumentację projektową, która dotyczyła przebudowy stacji uzdatniania wody w Kraczkowej.

Dokumentację projektową, po konsultacji z bieżącym pionem merytorycznym, uzgodniono pozytywnie.

Obecnie dokumentacja projektowa w większości uzgadniana jest przez rzeczoznawców ds. sanitarno-higienicznych.

Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych na podstawie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.

W związku ze zgłoszeniem przez Inwestora zakończenia robót budowlanych w 2023 r. uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania wybudowanych obiektów i wydano 41 opinii sanitarnych w sprawie wykonania obiektów zgodnie z projektem budowlanym i spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Dokumentacje odbieranych inwestycji były przedmiotem uzgodnień przez rzeczoznawców ds. sanitarno-higienicznych lub PPIS w Łąncucie. Ewentualne wprowadzone zmiany w wykonaniu w stosunku do dokumentacji projektowych nie wpływały na pogorszenie warunków sanitarnych w obiektach.

Nie wniesiono sprzeciwów, co do użytkowania wybudowanych obiektów.

Odbiory dotyczyły takich inwestycji jak m.in.: obiektów handlowo-usługowych, przemysłowych, produkcyjnych, oświatowo-wychowawczych.

Inne opinie sanitarne.

W 2023 r. zajęto 9 stanowisk na podstawie przepisów odrębnych.

Wydane opinie/decyzje dotyczyły: żłobków, przedszkoli, poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Kontrole obiektów.

W związku z działalnością kontrolną w zakresie nadzoru zapobiegawczego przeprowadzono 40 kontroli obiektów.

Nie przeprowadzano kontroli obiektów budowlanych będących w trakcie realizacji.

Podsumowanie:

- Zapobiegawczy nadzór sanitarny realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego w obszarze dotyczącym: planowania przestrzennego w gminie, oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, opiniowania dokumentacji projektowej, dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych.
- Działalność nadzoru zapobiegawczego jest ściśle związana z ilością planowanych i realizowanych przedsięwzięć i inwestycji. Opinie wydawane są na wniosek organów prowadzących postępowanie lub zainteresowanych podmiotów.
- Nie wydano sprzeciwu przeciwko uruchomieniu lub dopuszczeniu do użytkowania wybudowanego lub przebudowanego obiektu budowlanego.

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA.

Głównym celem działalności z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej było promowanie zdrowego stylu życia, podnoszenie poziomu kultury zdrowotnej społeczeństwa poprzez upowszechnienie wiedzy o zdrowiu i edukację różnych grup w społecznościach lokalnych.

Powyższy cel osiągnięto poprzez inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie realizacji programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim i lokalnym.

Na poziomie krajowym realizowano:

Program edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”. Kontynuowano również VII edycję programu profilaktyki antytytoniowej, pt. „Bieg po zdrowie”

Program „Trzymaj Formę”, którego głównym celem jest zwiększenie świadomości uczestników Programu dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV ukierunkowanego głównie na systematyczną edukację młodzieży, młodych dorosłych oraz organizację kampanii medialnych, skierowanych do wybranych grup społecznych;

Profilaktyczny Program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych, współfinansowany w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, którego głównym celem jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym. W ramach w/w przedsięwzięcia koordynowano realizację programu dla młodzieży szkół ponadpodstawowych, pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”.

Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne”-głównym założeniem programu jest zrozumienie czym jest rolnictwo ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych propagowanie zdrowego stylu życia, zwiększenie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Na poziomie wojewódzkim:

- program edukacyjny „Zawsze Razem”
- program „Wybierz życie- pierwszy krok”
- program profilaktyczny „Znamię? Znam cię!”
- program profilaktyczny „Podstępna WZW!”
- program edukacyjny „Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową”

Na poziomie powiatowym:

- program edukacyjny „Nie pal przy mnie, proszę”
- program edukacyjny „Znajdź właściwe rozwiązanie”
- program edukacyjny „Moje dziecko idzie do szkoły”
- Tematyka prowadzonych działań dotyczyła również:
 - zapobiegania chorobom zakaźnym, popularyzacja szczepień ochronnych;
 - profilaktyki dot. środków psychoaktywnych, tzw. „dopalaczy”, szkodliwości napojów energetyzujących;
 - bezpiecznych form zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Kontynuowano program „Czyste powietrze wokół nas” – działaniami objęto 16 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach powiatu łańcuckiego, edukacją około 595 dzieci oraz 243 rodziców przedszkolaków. Zorganizowano powiatowy konkurs plastyczny „Czyste powietrze wokół nas” podsumowujący roczną edycję programu. Uroczyste ogłoszenie wyników odbyło się w siedzibie PSSE Łańcut.

W kolejnej edycji programu „Nie pal przy mnie, proszę” uczestniczyło 7 szkół podstawowych powiatu, 266 uczniów, 23 rodziców oraz nauczycieli. W ramach realizacji programu „Znajdź właściwe rozwiązanie” edukacją objęto 10 szkół podstawowych i ponad 325 osób.

W roku szkolnym 2022/23 realizowano VII edycję ogólnopolskiego programu edukacyjnego dla uczniów klas IV szkoły podstawowej, pt. „Bieg po zdrowie”, którego celem jest opóźnienie lub zapobieganie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od tytoniu. Program zrealizowało 7 szkół podstawowe z terenu powiatu, edukacją objęto 232 uczniów i 273 rodziców.

W roku 2023 kontynuowano programy edukacyjne, w tym:

„Trzymaj Formę”, którego adresatami są uczniowie starszych klas szkół podstawowych oraz rodzice i opiekunowie. Głównym celem programu było zwiększenie świadomości uczestników programu dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

W roku szkolnym 2022/23 w program zrealizowało 9 szkół podstawowych, działaniami objęto 737 uczniów, 249 rodziców.

„Moje dziecko idzie do szkoły” skierowany do dzieci z oddziałów „0”, klas pierwszych szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów. Celem programu jest zwiększenie umiejętności prozdrowotnych u dzieci, które rozpoczną naukę w szkole oraz podniesienie poziomu wiedzy rodziców na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia. Program realizowało w 11 przedszkolach i 7 szkołach podstawowych. Liczba dzieci objętych edukacją – 423 dzieci oraz 244 rodziców.

Program edukacyjny z zakresu profilaktyki HIV/AIDS, pt. „Zawsze Razem”. Program skierowany jest do dzieci z klas I- III szkół podstawowych. Celem głównym programu jest promowanie i kształtowanie wśród dzieci właściwych postaw i zachowań wobec słabszych i chorych (w tym zakażonych/ chorych na HIV/AIDS). W programie uczestniczyło 9 szkół podstawowych, edukacją objęto 314 uczniów oraz ok. 34 rodziców.

Program edukacji zdrowotnej, pt. „Wybierz życie –pierwszy krok” realizowany w szkołach ponadpodstawowych powiatu łańcuckiego. Głównym celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę. Do programu przystąpiło 4 szkoły ponadpodstawowe. W programie uczestniczyło 365 uczniów.

X edycja programu edukacyjnego dla młodzieży z zakresu profilaktyki uzależnień, pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość”. Do programu przystąpiło 4 szkoły ponadpodstawowe powiatu, edukacją objęto 155 osób.

VIII edycja programu profilaktyki czerniaka, pt. „Znamię? Znam je!”, którego celem jest podniesienie poziomu wiedzy, kształtowanie właściwej postawy prozdrowotnej młodzieży oraz przekazanie umiejętności samobadania skóry i rozpoznawania czerniaka. Do programu zgłosiło się 6 szkół ponadpodstawowych. Edukacją zostało objętych 605 uczniów.

VII edycja programu profilaktyki WZW B, C i A, pt. „Podstępne WZW”, którego głównym celem jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C. W roku szkolnym 2022/23 realizacją programu objęto 4 szkoły ponadpodstawowe. Edukacją objęto 302 uczniów.

Program edukacyjny „Zapobieganie HIV i AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową- edukacja młodzieży szkolnej” skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego głównym celem jest kształtowanie bezpiecznych zachowań i poczucia odpowiedzialności za swoje zdrowie. W roku szkolnym 2022/23 do realizacji programu zgłosiło się jedna szkoła ponadpodstawowa, jednak koordynatorowi nie udało się zrealizować programu.

Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne?” skierowany do dzieci przedszkolnych w wieku 5-6 lat. W roku szkolnym 2022/23 do programu zgłosiło się 12 przedszkoli, 8 przedszkoli zrealizowało. Liczba dzieci objętych edukacją – 244 dzieci oraz 155 rodziców.

W roku 2023 pion oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia włączył się również do realizacji kampanii nieprogramowych, min.:

„Akcja letnia i bezpieczne ferie 2023 r.”, których celem było promowanie i kształtowanie bezpiecznych zachowań wśród dzieci korzystających z różnych form letniego i zimowego wypoczynku. W ramach akcji opiekunowie dzieci i młodzieży przeprowadzili działania informacyjno-edukacyjne min. na temat bezpiecznych zachowań podczas ferii i wakacji, zapobiegania chorobom zakaźnym (w tym grypie), zapobiegania chorobom przenoszonych przez kleszcze, zapobiegania zatruciom grzybami, zapobiegania nałogom, promocji zdrowego żywienia i aktywności fizycznej; bezpiecznego „opalania się”, zasad bezpieczeństwa podczas upałów. Działaniami objęto uczestników 25 półkolonii, obozów, zimowisk na terenie powiatu. Udało się również przeprowadzić konkursu plastycznego pod patronatem Burmistrza Miasta Łańcuta dla uczestników wypoczynku letniego organizowanego w szkołach podstawowych Łańcuta, pt. „Bezpieczne wakacje”. Stoiska edukacyjno-edukacyjne podczas:

- Jarmarku Garncarskiego w Medyni Głogowskiej;
- Pikniku rodzinnego „Bezpieczna Rodzina” na stadionie sportowym w Dąbrówkach;
- XX Rodzinnego Pikniku Integracyjnego Osób Niepełnosprawnych Powiatu łańcuckiego.

„Profilaktyka grypy”, której celem było dostarczenie i pogłębienie wiedzy społeczeństwa nt. grypy sezonowej oraz sposobów zapobiegania chorobie;

Kampanie „Światowy Dzień AIDS – 1 grudnia 2023 roku”; „Mój Walenty jest the best, idzie ze mną zrobić test”, których celem było podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat HIV/AIDS, unikanie zachowań ryzykownych dla zdrowia oraz promowanie testowania w kierunku HIV.

Akcja profilaktyczna „Światowy Dzień Zdrowia- 7 kwietnia 2023 r.”- ustanowione przez Światową Organizację Zdrowia (WHO), którego celem jest zwrócenie szczególnej uwagi na najbardziej palące, zaniedbane problemy zdrowotne społeczeństw na świecie. Omówiono cele Światowego Dnia Zdrowia. Podczas XX Turnieju Tenisa Stołowego o Puchar Prezesa Uczniowskiego Klubu Sportowego „Soninianka” dla klas V-VIII zorganizowano stoisko edukacyjno- informacyjne dla uczestników turnieju.

Ogólnopolskie kampanie społeczne, pt. „Światowy Dzień Bez Tytoniu”, „Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu”, których tematyka corocznie ustalana jest przez Światową Organizację Zdrowia (WHO). A ma na celu zwrócenie uwagi społeczeństwa na kwestię zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych konsekwencji palenia tytoniu i ekspozycji na dym tytoniowy. W ramach kampanii zorganizowano stoiska edukacyjno- informacyjne podczas pikników rodzinnych i w I Liceum Ogólnokształcącym w Łańcucie.

III edycja kampanii informacyjnej „Wybieraj bezpieczna żywność”, której celem jest zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki o zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w UE oraz zachęcenie obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. Kampania skierowana jest do grupy odbiorców w wieku 25 do 45 roku życia, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i młodych rodziców. W ramach kampanii zorganizowano stoiska edukacyjno-informacyjne

podczas XX Rodzinnego Pikniku Integracyjnego Osób Niepełnosprawnych Powiatu łańcuckiego oraz Jarmarku Garncarskiego w Medyni Głogowskiej.

Akcja profilaktyczna „Problem wagi ciężkiej” – celem akcji jest zwrócenie uwagi na problem przeciążonych tornistrów oraz przeprowadzenie w wybranych szkołach naszego powiatu akcji „ważenia plecaków”. Akcję „ważenia plecaków” przeprowadzono w sześciu szkołach powiatu łańcuckiego.

Kampania „Myję ręce, bo wiem więcej” popularyzacja kampanii podczas pogadanek w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Handzlówce, Przedszkole Artystyczno-Językowym „NUTKA” oraz dla uczestników półkolonii FAN SPORT.

Akcja „Europejski Tydzień Szczepień”, której celem jest zwiększenie wiedzy na temat korzyści wynikających ze szczepień ochronnych oraz ryzyka związanego ze spadkiem liczby zaszczepionych. W akcji sekcja epidemiologii zorganizowała naradę szkoleniową dla personelu medycznego uczestniczącego w realizacji szczepień ochronnych w gabinetach POZ. Zorganizowano również stoisko edukacyjno- informacyjne przy Centrum Medycznym ANT-MED w Żołyńcu.

„Zapobieganie i przeciwdziałanie uzależnieniu od środków psychoaktywnych, tzw. dopalaczy”. Prowadzono rozdawnictwo materiałów informacyjno-edukacyjnych, zorganizowano ekspozycje wizualne, umieszczono na stronach internetowych Stacji i partnerów informacje o charakterze edukacyjnym, przekazano listy intencyjne do placówek, rozpropagowano w szkołach wojewódzki konkurs zapobiegania uzależnieniom, tj. XIV Wojewódzki Przegląd Małych Form Teatralnych, pt. „Porozmawiajmy o uzależnieniach”. Wyłoniono i nagrodzono laureata powiatowego etapu Przeglądu Małych Form Teatralnych.

PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI - Wnioski

W 2023 roku PSSE w łańcucie koordynowała realizację 13 programów edukacyjnych, w tym siedmiu o zasięgu krajowym, czterech o zasięgu wojewódzkim oraz trzech o zasięgu powiatowym. Przystąpiono również do realizacji 25 interwencji nieprogramowych. Realizowane przedsięwzięcia uwzględniały potrzeby społeczności lokalnej. W ramach wdrożenia i realizacji przedsięwzięć przeprowadzono 1 szkolenie dla personelu medycznego, 75 narady dla koordynatorów, realizatorów, partnerów programów i kampanii. W naradach uczestniczyło ponad 230 osób. Prowadzono poradnictwo metodyczne, w formie konsultacji 83 instruktaży oraz przeprowadzono 59 wizytacji działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia placówkach nauczania i wychowania realizujących programy edukacyjne.

Pracownik OZ i PZ PSSE w łańcucie współpracował z pracownikami innych pionów PSSE w łańcucie oraz z przedstawicielami samorządów lokalnych; redaktorami internetowych portali społecznościowych, dyrektorami przedszkoli i szkół; kierownictwem publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz Powiatową Komendą Policji w łańcucie oraz Dyrektorami Ośrodków i Domów Kultury powiatu łańcuckiego.

PODSUMOWANIE

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łąncucie w roku 2023 realizował zadania związane ze sprawowaniem zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego prowadzeniem działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo-zdrowotnej.

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łąncucie znajduje się około 1600 obiektów. Nadzór merytoryczny prowadzony jest przez 18 pracowników.

W 2023 roku przeprowadzono 1436 kontroli/wizytacji, 1808 dochodzeń epidemiologicznych oraz 3 dochodzenia w sprawie choroby zawodowej. Wydano łącznie 581 decyzji, w tym 274 merytorycznych, nałożono 11 mandatów karnych na kwotę 2.100 zł. Pobrano 681 próbek do badań laboratoryjnych.

W dalszym ciągu rozwijano współpracę z instytucjami i jednostkami organizacyjnymi szczebla samorządowego.

Do najważniejszych zadań wymagających dalszych skutecznych działań ze strony Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy:

1. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych:

- ❖ Prowadzenia wzmożonego monitoringu sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych oraz chorób związanych z przemieszczaniem się przez terytorium Polski uchodźców.
- ❖ Prowadzenia wzmożonego nadzoru nad realizacją programu obowiązkowych szczepień ochronnych.

2. Sprawowanie nadzoru sanitarnego nad:

- ❖ Bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia oraz wody w pływalniach.
- ❖ Obiektami użyteczności publicznej z grupy zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej w celu utrzymania właściwych warunków sanitarno-higienicznych świadczonych usług.
- ❖ Zakładami żywnościowo-żywnościowymi w zakresie właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności poprzez kontynuowanie nadzoru sanitarnego, szczególnie w zakresie poprawy funkcjonalności obiektów; skutecznego stosowania przez przedsiębiorców systemów kontroli wewnętrznej w zakresie GHP/GMP oraz systemu HACCP wraz z niezbędną dokumentacją; zachowania łańcucha chłodniczego w całym procesie technologicznym; prawidłowego znakowania środków spożywczych przeznaczonych dla konsumenta; zachowania higieny osobistej pracowników i reżimu sanitarnego przy procesach produkcyjnych żywności.

- ❖ Placówkami użyteczności publicznej, gastronomią w godzinach popołudniowych oraz dniach wolnych od pracy w miesiącach letnich.
 - ❖ Doskonaleniem funkcjonowania systemu RASFF w oparciu o procedurę funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych.
 - ❖ Zapobieganiu powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych poprzez sprawowanie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej.
 - ❖ Zapewnienia właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej w placówkach oświatowo-wychowawczych.
 - ❖ Zakładami pracy charakteryzującymi się szczególnie szkodliwymi warunkami pracy w zakresie występowania na stanowiskach pracy ponadnormatywnych wartości stężeń i natężeń czynników szkodliwych.
 - ❖ Obiektami, w których pracownicy pracują w narażeniu na czynniki szkodliwe.
 - ❖ Stosowaniem i wprowadzaniem do obrotu niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych;
 - ❖ Wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych.
3. Kontynuowanie działań w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia wynikających z potrzeb zdrowotnych społeczeństwa oraz sytuacji epidemiologicznej.

Czynnikami pozytywnie wpływającymi na stan sanitarny i sytuację epidemiologiczną w 2023 r. były m. in.:

- ❖ Dobra współpraca z innymi służbami, urzędami, placówkami oświatowo-wychowawczymi, spółdzielniami mieszkaniowymi;
- ❖ Prowadzenie kontroli sanitarnych oraz pobór próbek do badań wynikającymi z zadań Inspekcji zajmującej się zdrowiem publicznym;
- ❖ Systematyczna poprawa stanu sanitarno-technicznego nadzorowanych obiektów;
- ❖ Prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej poprzez realizację programów edukacyjnych.

Z poważaniem

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łańcucie

Anna Skóra